

Set de instrumente privind participarea copiilor în elaborarea legilor în Moldova

Rolul autorităților și al Avocatului Poporului pentru Drepturile Copilului

-versiunea prietenoasă copiilor-

Despre ce este vorba și de ce aceasta contează?

1

Legile

au o influență imensă asupra vieții noastre; ele modelează atât viețile oamenilor, relațiile între ei, cât și relațiile între cetățeni și autorități

2

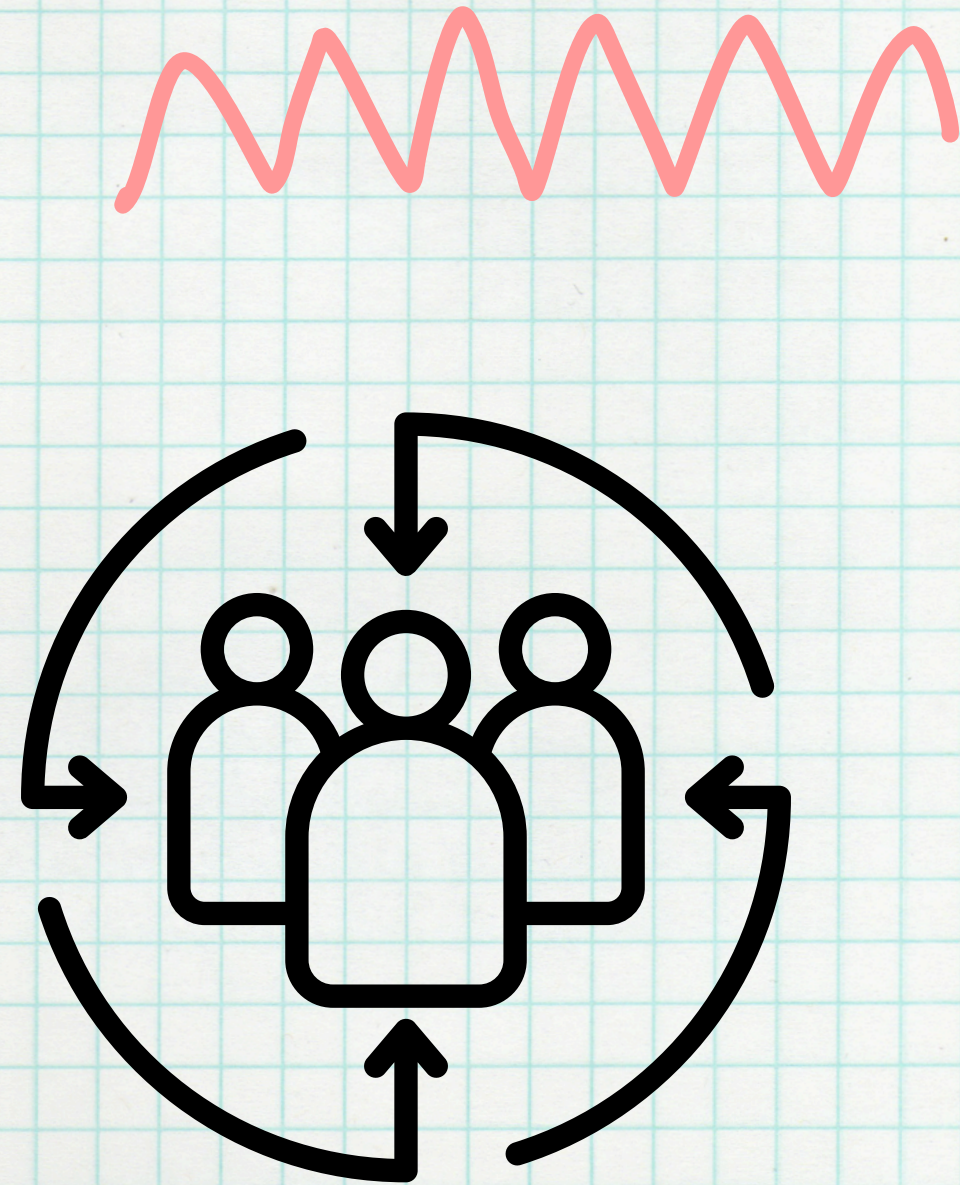
Elaborarea legilor

calitatea legilor depinde de modul în care acestea au fost elaborate

3

Participarea cetățenilor

inclusiv a copiilor, în elaborarea legilor poate crește calitatea acestora

le

Dreptul copiilor de a participa în elaborarea legilor

se regăsește în documente legislative naționale și internaționale

Convenția privind
Drepturile Copilului
(varianta prietenoasă
copilului)

Convenția privind
drepturile copilului
prevede că
autoritățile

1

solicită în mod
activ opiniile
copiilor

2

iau serios și în
considerare
opiniile copiilor

CDC
Comentariu general 12

- în toate aspectele ce afectează copiii
- aplicând standardele pentru participarea semnificativă a copiilor

... mai multe
detalii :
aici

Acest document are ca scop:

1

să ofere sprijin practic pentru autorități, Avocatul copilului cu referire la susținerea copiilor de a participa la elaborarea sau modificarea legilor

2

să contribuie la creșterea calității legilor care îi vizează pe copii și a modului în care acestea sunt elaborate

Cine participă la elaborarea legilor în Moldova?

- Membrii Parlamentului (MP)
- Președintele
- Guvernul
- Adunarea Populară a Găgăuziei

Avocatul Copilului

- ...
- Profesioniști
- Copii
- Structuri reprezentative ale copiilor
- Grupuri de inițiativă ale copiilor
- Experți
- ONGuri conduse de adulți
- ...

● sugerează elaborarea sau modificarea legilor și reprezintă opiniile copiilor

● inițiază și conduc procesul legislativ, asigurând participarea semnificativă a cetățenilor

● exprimă sau reprezintă opiniile persoanelor afectate de conținutul legii care urmează să fie elaborată sau modificată

Elaborarea legilor în Moldova: Etape cheie

Autoritățile anunță intenția de a elabora sau modifica o lege, în baza unei probleme identificate sau raportate de cetățeni

Inițiere

1

2

Elaborare

Autoritățile creează un grup de lucru care este responsabil să elaboreze textul legii și să îl consulte cu experții și cetățenii, inclusiv copiii

Deputații analizează conținutul legii în Parlament și fie o votează, fie o întorc spre îmbunătățire. Versiunea votată de Parlament este transmisă Președintelui și acesta fie o votează, fie o întoarce spre îmbunătățire. Legea intră în vigoare atunci când este semnată de Președinte și publicată în "Monitorul Oficial"

Adoptare și publicare

3

4

Revizuire

Atât autoritățile, cât și cetățenii monitorizează cum este legea pusă în practică și dacă aceasta a rezolvat problema inițială. În caz contrar, aceștia vin cu recomandări de îmbunătățire a legii

Elaborarea legii și participarea copiilor

Etapa
1

Inițiere

Autoritățile publice trebuie să:

- informeze copiii și structurile reprezentative ale acestora cu privire la propriile activități și planuri, inclusiv cu privire la deciziile legate de reformele legislative care pot afecta copiii;
- solicite în mod activ opinia copiilor, să o ia în considerare și să ofere feedback copiilor cu privire la modul în care este pusă în practică opinia acestora;
- solicite în mod activ opiniile copiilor, inclusiv referitor la modalitățile de participare a acestora, pentru a face ca participarea copiilor să fie mai semnificativă și mai bine legiferată.

cât mai
curând
posibil

planificați
împreună
cu copiii

Copiii pot să:

- propună autorităților publice elaborarea sau modificarea unei legi și să prezinte recomandări pentru conținutul acesteia.

NOTA: Conform reglementărilor și practicilor actuale, majoritatea copiilor au nevoie de sprijin și îndrumare suplimentară din partea autorităților publice, a Avocatului copilului sau a organizațiilor nonguvernamentale pentru a înțelege și a se putea implica în mod semnificativ în acest proces.

Elaborarea legii și participarea copiilor

Etapa
2

Elaborare

Autoritățile publice trebuie să:

- asigure oportunități egale și condiții de participare semnificativă a copiilor prin:
 - adaptarea modalităților obișnuite de consultare publică și/sau;
 - crearea oportunităților specifice pentru copii, de exemplu: un grup consultativ al copiilor care oferă recomandări în ceea ce privește procesul /modalitățile de participare;
 - realizarea consultărilor separate cu copiii într-un mod prietenos acestora;
 - elaborarea materialelor prietenoase copiilor, inclusiv feedback pentru copii.

grupul consultativ al copiilor

metode și materiale prietenoase copiilor

Copiii pot să:

- participe la procesul de consultare publică la fel ca orice alt cetățean, utilizând site-ul web dedicat;
- solicite și să ofere recomandări cu privire la modalitățile mai semnificative de participare a copiilor;
- sprijine elaborarea materialelor prietenoase copiilor (informații/documente, metode și instrumente de lucru etc.).

NOTA: Conform reglementărilor și practicilor actuale, majoritatea copiilor au nevoie de sprijin și îndrumare suplimentară din partea autorităților publice, a Avocatului copilului sau a organizațiilor nonguvernamentale pentru a înțelege și a se putea implica în mod semnificativ în acest proces.

Elaborarea legii și participarea copiilor

Etapa
3

Adoptare

Autoritățile publice trebuie să:

Copiii pot să:

canale de
informare și
materiale
prietenase
copiilor

feedback
regulat
copiilor

- continue să informeze copiii, structurile reprezentative ale acestora cu privire la elaborarea sau modificarea unei legi și la rezultatele acesteia;
- ia în considerare orice opinie din partea copiilor pe tot parcursul acestei etape și informeze copiii cu privire la modul în care opiniile lor a fost luate în considerare;
- elaboreze o versiune a legii prietenasă copiilor, în urma consultărilor cu copiii.

- comunice recomandările lor deputaților în timpul analizării sau revizuirii textului legii;
- după adoptarea legii - copiii pot să colaboreze cu președintele, în funcție de faptul dacă doresc să sprijine semnarea legii sau să încurajeze președintele să o respingă;
- după publicarea legii, copiii pot să pregătească sau contribuie la elaborarea unei versiuni a legii prietenasă copiilor, pentru a o disemina semenilor.

NOTA: Conform reglementărilor și practicilor actuale, majoritatea copiilor au nevoie de sprijin și îndrumare suplimentară din partea autorităților publice, a Avocatului copilului sau a organizațiilor nonguvernamentale pentru a înțelege și a se putea implica în mod semnificativ în acest proces.

Elaborarea legii și participarea copiilor

Etapa
4

Revizuire

Autoritățile publice trebuie să:

- stabilească legătura cu grupurile reprezentative ale copiilor și să se informeze despre activitatea acestora;
- folosească opiniilor copiilor în activitatea proprie și să răspundă la orice recomandare privind reformele legislative;
- implice copiii în propria monitorizare, inclusiv prin solicitarea și luarea în considerare a opiniilor copiilor.

Copiii pot să:

- monitorizeze punerea în aplicare a legilor și să comunice autorităților experiențele, problemele și recomandările de îmbunătățire.

NOTA: Conform reglementărilor și practicilor actuale, majoritatea copiilor au nevoie de sprijin și îndrumare suplimentară din partea autorităților publice, a Avocatului copilului sau a organizațiilor nonguvernamentale pentru a înțelege și a se putea implica în mod semnificativ în acest proces.

menține legătura și se consultă cu copiii, monitorizând totodată modul în care sunt aplicate legile și situația copiilor în general

Pentru mai multe informații, accesează:

CIDDC - SOCIAL MEDIA

<https://www.facebook.com/ciddc>

<https://www.instagram.com/ciddcmolдова/>

PLATFORMA COPIILOR - SOCIAL MEDIA

<https://www.facebook.com/platformacopiilor>

https://www.instagram.com/platforma_copiilor/

<https://www.tiktok.com/@platformacopiilor>

web pages: drepturilecopilului.md or

monitor.drepturilecopilului.md

Setul de instrumente privind participarea copiilor în elaborarea legilor în Moldova a fost elaborat în cadrul proiectului „Advancing the rights, empowerment and protection of child human rights defenders (CHRDs) in promoting human rights in Moldova”, implementat de Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului (CIDDC) și Child Rights Connect, în parteneriat cu Oficiul Avocatului Poporului pentru Drepturile Copilului, cu suportul Ville de Genève

Coordonare: Rodica Caimac

Consultanță: Smiljana Frick

Contribuție: Arina Zîcu (CIDDC), Irina Gușan (CIDDC), Liliana Grosu (deputată în Parlament), Vasile Coroi (OAP), Maria Talmazan (OAP), Daniel Goinic (CRJM), Roman Banari (CNTM).

CIDDC este o organizație nonguvernamentală, fondată în 1999. Inspirăm adulții să asculte vocea fiecărui copil și colaborăm cu copiii, familiile, autoritățile, serviciile publice și societatea civilă pentru a elabora și aplica soluții bazate pe drepturile copilului. Pentru mai multe informații, accesați www.drepturilecopilului.md.